

AXERI BELARRI-MOTZA

Etzen gaizki, zen lekuan, axeri belarri motza. Zelai eder-zabaltan egin oi zituen bere gauazko ateraldiak. Etzuen, beste alde, gosea zer zen jakiteko biderik ere sekulan izan.

Bainan beroa zuen “partida” gure axeriak:

—“Au eztuk bizimodua” —zion bere baitan—, “iru mihi, tren-bidea bezain luze atera beharko nizkek emen ongi atsa artzekotan.”

Ollaskoa jateko gogoia ere kendu zion azkenean beroak.

Gau batez, bakarrik zen Arpeko zuloan. Bero-sapada gaitza egin zuen egunaz. Azpiko belar guziak nahasiak zituen, lo gabeko goizetan bezala.

—“Eta zer ari aiz emen?” —erran zion bere buruari—. “Jo zak mendi alderat eta an aire goxoa bederen ukain duk!”

Eta erran bezala egin ere...

Atsegin zuen oihan busti-belarzutuan sartu zelarik. Berak ere ez lakike, erraiteko, zonbat gau egin zituen segidan iratzartu gabe.

Gero, ori bai; gose bat amorratuarekin jeiki zen.

Ez baitzituen bazter aiek ezagutzen, zer egin jakin gabe zabilen. Bat-batean, ipar aize ezti batek yantza-aire polit bat ekarri zuen bere belarritarano.

—“To!!!” —egin zuen bere baitan—; “nunbait festa ba-diagu; au duk nere aldia!” —ta jo zuen, bidea gabe, soñu alderat.

Doi-doiatarik etzen artzain gazte batekilan errekontratu: etxolatik ateratzen zen.

—“Ez da polit, nehor ere gabe geldu dadin artalde au” —zion axeriak—; “ni berdin geldu naike emen berean.”

Artzaina lekutu bezain laster, xakurrik ba-zenez ikusteko ateraldi bat egin zuen. Bazterrak kalme...

Axeriak ez du bietan pentsatu. Axuri saila jauzi bakarrean atzean utzirik, arkumeren bat agotik dilindan zuela iges-egin du.

Ez da gehiago beroz kexatzen. Gosea ere bota du gaurkotz. Zer ote du orai falta?

Ageri du ez dela kontent. Afari ondoan izarretara begira dago;
Menditartean ikusten duen zeru puska ura ain ttipia iduritzen zaio!!
Nun dira ene erri artako zeru zabalak?

Etzuen erran nahi biotza ta zainak itotzen zazkotela patar aiek;
presondegi batean bezala zela; etzuela laketzen.

Eta gero zer bakardadea!

Berdin ilun zen bere barnea, argi-sendian. Zozoturik bezala, etzen
konturatzen neskato gazte baten urrats laburrak etzirela urrun. Ardi-
tarat abiatua zen, ohea utzirik.

Ikusi du etzuela gaxoak makur egiteko ideia aundirik; beste alde
neskato ederra iduritu zaio, eta begi ttipi ariek erdizka erakutsiz.
koplaka asi, arranguren uzteko:

Eskual erriko alabaren
berdinik
mundu guzian ikusi
ez dut nik...

Entzun bazineza nere
erranik
konseilu eman naikezu
gogotik:

peningarri zauzkit artzain
asirik,
beti menditan ta beti
bakarrik.

Ain begi ederren soa
galdurik;
ain ezpain gorriak, aurra,
ixilik.

Bi zango politik otzaz
gorderik
edo lar zarren ortzetan
josirik...

Bota makila ta zoaz
emendik.

Artzainsak:

Itz goxoa ta
erle saskia
gerta lai xista
edo ezta

Bazifun atzo
naski axuria...
bazaiken nunbait
artzain feria

“Bota makila
ta utzi artaldia...!”
Zer tratulanta
laike axeria!!!

Axeriak :

Etzira zu zozo astean
sortua
ezpalitz ain atsegina
mundua!

Utzirik alde bat zure
lekua
zer lanotaz libro elaike
burua!

Artzaina Ameriketarat
ba-dua...
...balaike zutaz Paris'en
gustua :

“Erain geroko, tenorez
porrua.”

Artzainsak :

Porru mardula
baratze onak
ta altzo oberena
amaren gonak.

Or duzu nere
etxe pobrea
erregerena
bano ohea.

Axeriak :

Ez jakinak nahikeri
apala,
ezin aituak sorreri
bezala.

Artzainsak :

Bana nik beti
ikusten duana
gogoz itzultzen
munduz joana.

Uste gabe, anitz luzatu ziren bi elekariak, eta ihiztari batek izan zuen bere jokoa egiteko denbora.

Axeriak azanz ttipi bat hauteman orduko iges egin zuen; bana, artea an bai-zen sasitan, eta buztanetik arrapaturik gelditu da.

Etzen polit izanen axeria buztan arroa gabe.

Eta buztana ez galtzekotz, bizia gal zezaken...

Ortzez autsi du nolabait aragia eta agoa odolez beterik zuela ikusi du berriz artzainsak. Eta erran ere bai:

Bego, bego, sort lekua,
duzu nere konseilua;
ba-da munduan zer jana
ausiki gabe buztana.

JOSE MARIA SATRUSTEGUI.

Luzaide.

